

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра історії держави і права України та зарубіжних країн

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Contemporary legal history /
Сучасна юридична історія»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Contemporary legal history / Сучасна юридична історія» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 13 с.

Розробник:
Казак Ріната Алімівна,
кандидатка юридичних наук, асистентка

Затверджено на засіданні
кафедри історії держави і права України та зарубіжних країн
(протокол № 7 від 28 травня 2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри історії держави і права України та зарубіжних країн
(протокол № 9 від 24 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри – Гончаренко Володимир Дмитрович,
доктор юридичних наук, професор

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Contemporary legal history / Сучасна юридична історія
Вид навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Казак Ріната Алімівна, асистентка кафедри історії держави і права України та зарубіжних країн, к.ю.н.
Контактний телефон	0631113808
E-mail	r.a.kazak@nlu.edu.ua
Консультації	Викладач перебуває на кафедрі відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій вул. Пушкінська, 77, ауд. 36.
Онлайн консультації	https://www.facebook.com/rinata.kazak/

Анотація навчальної дисципліни

Сучасна історія права викладається з метою ознайомлення студентів із змінами державно-правового характеру в Європі та світі у ХХ – поч. ХХІ ст., виникненням нових державно-правових інституцій у зазначений час та їх розвитком в історико-правовому дискурсі, задля вироблення вмінь для прогнозування подальшого розвитку держави та права сучасності.

Юрист, що працюватиме у сфері міжнародних відносин в Україні чи за кордоном, має вільно орієнтуватися у передумовах і причинах сучасної політико-правової ситуації у світі, що неможливо без знання конкретних історико-правових подій та основних нормативних актів ХХ ст., в яких були закріплені ті фундаментальні положення, що спричинили значний вплив на сьогодення.

Якщо об'єктом історико-правових дисциплін є ретроспектива розвитку держави і права взагалі, то предмет є вужчим за обсягом і включає в себе окрему частину об'єкта пізнання, а саме – конкретний етап – сучасну юридичну історію, маючи на меті вивчення не лише загальних, а й конкретних процесів виникнення, розвитку та історичних змін державно-правової дійсності другої половини ХХ ст. у тісному зв'язку із сучасним розвитком країн світу.

Освоєння навчальної дисципліни включає в себе дослідження нормативних документів, архівних даних, матеріалів європейських та світових організацій ХХ ст. Орієнтуючись на зарубіжні та вітчизняні підходи до визначення періодизації історії права як науки загалом, так і сучасної юридичної історії, зокрема, хронологічними рамками дисципліни визначено період із Першої світової війни, саме як період активного правового оформлення сучасного порядку організації та здійснення державної влади в європейських країнах та світі (закріплення форми державного правління, державного устрою та державного режиму), створення нових інституцій та прийняття базових нормативно-правових актів.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – ознайомлення зі змінами державно-правового характеру в Європі та світі у ХХ–ХХІ ст., виникненням нових державно-правових інституцій у зазначений період, задля формування основних умінь по прогнозуванню подальшого розвитку правових систем на основі історико-правового досвіду; формування знань, вироблення основних вмінь і навичок, а також професійних компетенцій у сфері права за допомогою вивчення сучасної історії права.

Завдання:

– формування необхідних сучасному юристу комплексу юридичних компетенцій;

– формування системи знань про сучасну історію права – предмет, метод, джерела сучасної юридичної історії, основні поняття, особливості, основні чинники державно-правових змін країн світу, знань щодо виникнення державно-правових інституцій та порядку та здійснення державної влади у другій половині ХХ ст.; усвідомлення історичного впливу на сучасні правові традиції;

– розвиток навичок і вмінь здійснювати аналіз міжнародних договорів і тлумачення їх норм;

– вироблення вільного володіння поняттями і категоріями права, що формувалися у ХХ ст. та знайшли своє закріплення у сучасних нормативних джерелах;

– удосконалення вміння пошуку, обробки наукової та нормативної інформації;

– аналіз історичні особливостей правових систем та ілюстрація незалежного і критичного підходу до оцінки поточної правової дійсності.

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Історія держави і права України», «Історія держави і права зарубіжних країн», «Міжнародне право».

Кореквізити: «Universal and regional systems of human rights protection / Універсальні та регіональні системи захисту прав людини», «Introduction to European legal values / Вступ до європейських правових цінностей».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі *результати навчання*:

РН-1. Демонструвати знання з предмету, методу, джерел сучасної юридичної історії, оперувати основними юридичними поняттями.

РН-2. Пояснювати основні закономірності державно-правового розвитку країн світу.

РН-3. Уміти розкривати причини і передумови основних подій другої половини ХХ ст. у юридичній ретроспективі.

РН-4. Виявляти специфіку державно-правового розвитку окремих регіонів світу у період другої половини ХХ – поч. ХХІ ст.

РН-5. Демонструвати вміння пошуку професійної інформації (у т.ч. архівної) й використовувати інформаційні технології і бази даних для професійної діяльності.

РН-6. Уміти працювати із нормативними джерелами (база Ліги Націй 1919-1944 р.), професійно та грамотно тлумачити, розрізняти мету їх прийняття у різних історико-правових умовах та давати критичну оцінку.

РН-7. Демонструвати розуміння основних чинників державно-правових змін країн світу, знання щодо виникнення державно-правових інституцій та порядку та здійснення державної влади у другій половині ХХ ст.

РН-8. Відображати основні етапи створення та розвитку міжнародних організацій, відзначати їх значення.

РН-9. Демонструвати обізнаність у причинах, передумовах і наслідках ключових подій та геополітичної ситуації сучасного світу

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Вступ до сучасної юридичної історії: поняття, джерела, хронологія	Вступ до сучасної юридичної історії: поняття, джерела, хронологія	8
2	Становлення держави і права після Першої світової війни. Право в період інтербеллум.	Становлення держави і права після Першої світової війни. Право в період інтербеллум.	8
3	Розвиток держави і права після Другої світової війни. Формування біполярності світу	Розвиток держави і права після Другої світової війни. Формування біполярності світу	8
4	Основні чинники державно-правових змін зарубіжних країн у другій половині ХХ ст.	Основні чинники державно-правових змін зарубіжних країн у другій половині ХХ ст.	8
5	Основні чинники глобалізації у другій половині ХХ ст.	Основні чинники глобалізації у другій половині ХХ ст.	8
6	Новітня історія держава і права країн Європи	Новітня історія держава і права країн Європи	8
7	Новітня історія держави і права країн Латинської Америки та Африки	Новітня історія держави і права країн Латинської Америки та Африки.	8
8	Новітня історія держави і права країн Північної Америки	Новітня історія держави і права країн Північної Америки	8
9	Створення основних міжнародно-правових організацій. Найвизначніші юридичні кейси ХХ ст.	Створення основних міжнародно-правових організацій. Найвизначніші юридичні кейси ХХ ст.	8
10	Застосування історико-правових знань Strategem на основі історико-правового досвіду	Практична гра Strategem на основі історико-правового досвіду	8

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Поняття та джерела сучасної юридичної історії	Становлення держави і права після Першої світової війни. Право в період інтербеллум.	110
2	Основні чинники державно-правових змін зарубіжних країн у другій половині ХХ ст.	Розвиток держави і права після Другої світової війни.	
3	Сучасна історія держава і права країн Європи	-	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи;
- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, узагальнення практики тощо;
- робота над кейсами з питань держави і права ХХ ст. (міжнародні трибунали, утворення міжнародних організацій та їх діяльність, знакові кейси);
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе;
- підготовка презентацій;
- анотація наукових статей та складання бібліографічних списків (literature review);
- підготовка до практичних занять і тестування;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- інші види роботи за погодженням з викладачем.

***Навчально-методичне та інформаційне забезпечення
навчальної дисципліни***

Нормативно-правові акти України

Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>

Основна література

- Лизогуб В.А. Країнознавство: підручник. Харків: Право, 2019. 384 с.
- Лозо В.И. История государства и права США, Великобритании, Франции, Германии в новейший период. Европейская интеграция в XX в.: учеб. пособ. Харьков, 2007.
- Симоненко Р. Г. Паризька мирна конференція 1946 // Енциклопедія історії України: у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін.; Інститут історії України НАН України. Київ: Наук. думка, 2011. Т. 8 : С. 65.
- Сухий О. Історія Бельгії. Львів: ЛА «Піраміда», 2005. 260 с.
- Конституційне право зарубіжних країн: навч. посіб. / Ріяка В.О., Семенов В.С., Цвік М.В. та ін. Київ: Юрінком Інтер, 2004.
- Brophy A.L. How legal history shapes the present Oxford, University Press Blog. URL: <https://blog.oup.com/2016/04/how-legal-history-shapes-the-present/>
- Dryzek, J.S., Honig, B., & Phillips, A. (2008). The Oxford Handbook of Political Theory. *Oxford University Press, USA*. URL: <https://www.oxfordhandbooks.com/view/10.1093/oxfordhb/9780199548439.001.001/oxfordhb-9780199548439>
- Spiermann O. Twentieth Century Internationalism in Law, *European Journal of International Law*. Vol. 18, Iss. 5, November 2007. P. 785–814 URL: <https://doi.org/10.1093/ejil/chm045>
- Tidwell A., Lerche Ch. Globalization and conflict resolution. *International Journal of Peace Studies*, Vol. 9, No. 1. International Peace Research Association (IPRA), 2004. Pp. 47–59. URL: <http://www.jstor.org/stable/41852910>

Freeden M., Tower Sargent L. The Oxford Handbook of Political Ideologies, Oxford University Press 2013. 490 p.

Immerman R.H., Goedde P. The Oxford Handbook of the Cold War, Oxford University Press, 2013. 660 p.

McMahon R.J. The Cold War in the Third World, Oxford University Press, 2013. 221 p.

Додаткова література

Kazak R. (2018). Periodization of Nature Protection in Ukraine in the Latter Half of the 20th Century: Legal Aspect / Periodicização da Proteção Ambiental na Ucrânia na Segunda Metade do Século XX: Aspecto Jurídico, *Revista Espacios*. Vol 38. № 19. P. 28. (Scopus).

Kazak R., Hotsuliak S., Features Of Sanitary Legislation In Ukraine In The Mid-20th Century: Historical Overview. *European Journal of Sustainable Development*. 2020. Vol. 9. № 3. P. 257. (Scopus/WoS).

Kazak R. (2021) Environmental Protection and Public Participation in the USSR during the Latter 20th Century. *Journal of Environmental Law and Policy*. 001, 126–135. URL: <https://doi.org/10.33002/jelp001.06>

Казак Р.А., Антоненко М.С. Від авторитаризму до демократії: на прикладі Іспанії 1957–1986 років. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Юридичні науки». 2020. №4. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2020-4-5879>

Казак Р.А., Соціалізм та екологічна сталість у 20 ст.: кейс Ефіопії. *Actual problems of science and practice. Abstracts of XIV international scientific and practical conference*. Stockholm, Sweden 2020. P. 66–69.

Barros R. Constitutionalism and dictatorship: Pinochet, the Junta, and the 1980 constitution. *Cambridge University Press*, 2002.

Couso J.A. The politics of judicial review in Latin America: Chile in comparative perspective. *University of California, Berkeley*, 2002. 368 p.

Dessemontet F., Ansay T. (Ed.). Introduction To Swiss Law. Kluwer Law International, 2004. 351 p.

Reynolds D. The Origins of the Cold War in Europe: International Perspectives, *Yale University Press*, 1994. 288 p.

Інтернет-ресурси

Сайт наукової бібліотеки Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого – <https://library.nlu.edu.ua>

League of Nations Treaty Series (1919–1944) – <http://www.worldlii.org/int/other/treaties/LNTSer/>

Офіційний веб-портал Верховної Ради України – <https://www.rada.gov.ua>

Сайт ООН – <https://www.un.org>

Сайт Ради Європи – <https://www.coe.int/en/web/portal/home>

Офіс Ради Європи в Україні – <https://www.coe.int/uk/web/kyiv>

Представництво ЄС в Україні – https://eeas.europa.eu/delegations/ukraine_uk

Офіційна сторінка Європейського Союзу – <https://europa.eu/>

Gallup Pole – <https://news.gallup.com/poll/3427/most-important-events-century-from-viewpoint-people.aspx?version=print>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри історії держави і права України та зарубіжних країн:

<https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/62-kafedra-istorii-derzhavi.html>

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні заняття,

пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога – дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекції, для інтерактивної роботи на інтерактивних платформах (Jamboard, Mentimeter, та ін.). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Contemporary legal history / Сучасна юридична історія» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі

колоквіумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34